

כ' אב תשע"ח
1 אוגוסט 2018

מנהלי בתי הספר
מורים למוזיקה בתי ספר יסודיים

שלום רב!

חוזר מפמ"ר במוזיקה תשע"ט

דבר המפמ"ר

עם סיום חופשת הקיץ ובפתחה של שנת תשע"ט הבאה עלינו לטובה, אני מבקש לברך אתכם בברכת שנת לימודים פורייה ומוצלחת עם המשך עשייה מוסיקלית חינוכית, איכותית ומגוונת, שנת יצירה, שנה של גילוי עניין, אתגר והנאה בתהליך ההוראה.

ברצוני להודות לכם על עבודתכם במהלך כל השנה ולהדגיש כי לכולנו מטרה אחת. הצלחת תלמידיכם והצלחתכם להובילם לתהליך חינוכי וערכי משמעותי ולהישגים היא הצלחת הפיקוח על החינוך המוסיקלי.

כבכל שנה נשים דגש על תפקידינו כמורים מנהיגים, המובילים את מקצוע המוזיקה מתוך מקצועיות ומתוך למידה ערכית, משמעותית, מעמיקה ויצירתית. נשים דגש על חיפוש דרכים שיעודדו את התלמידים לחדוות למידה תוך מתן כלים ופיתוח מיומנויות מוזיקליות, אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה, תהליכי חקר, פדגוגיה דיגיטלית בד בבד עם פיתוח רגישות, קבלת והכלת האחר.

אנו פועלים במלוא המרץ ובכל הרבדים על מנת למתג את מקצוע המוזיקה ולהפוך אותו למקצוע משמעותי, אינטרדיסציפלינרי המשלב תחומי דעת נוספים, ובכך הופך את הלמידה למשמעותית, יצירתית, בעלת פתיחות מחשבתית והבעה אישית גבוהה.

באתר המפמ"ר ובאמצעות המפקחות תוכלו למצוא חומרי לימוד רבים ומגוונים המתעדכנים מפעם לפעם. כל אלו נועדו להקל על המורה ולהעשיר את מאגר החומרים שלו.

בצלאל קופרוסר

מפמ"ר מוזיקה

להלן פירוט התכנים בחוזר זה:

נושאים

- 3..... הודעות כלליות של המזכירות הפדגוגית
- 3..... ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון) ויישום המלצותיה במערכת החינוך
- 3..... מיזם "תמונה ישראלית" - 70 שנה למדינת ישראל
- 4..... תיק תוכניות לימודים- מוזיקה- בתי ספר יסודיים
- 4..... מחוון ללימודי מקצוע המוזיקה בבית הספר היסודי
- 5..... אתר "צלילי המוזיקה"
- 5..... אתר "שירו" עבור מקהלות ילדים בבי"ס
- 6..... מאגר יצירות ועיבודים להוראת הלילית
- 6..... מפגשים עם אמנים
- 6..... "שרים מורשת" עם נורית הירש
- 7..... שרים מתי כספי
- 7..... שרים קובי אושרת
- 8..... הרחבת תכנית "שרים ושורשים" ומפגשי "פייטן נגן"
- 8..... קורס הכשרה לחונכי סטאז' בחינוך המוזיקלי
- 8..... עדכונים באתר מפמ"ר
- 9..... השתלמויות ארציות
- 9..... שמרו על קשר: עדכון פרטים
- 10..... צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תשע"ט

הודעות כלליות של המזכירות הפדגוגית

ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון) ויישום המלצותיה במערכת החינוך

משרד החינוך כולו ממשיך במדיניות יישום ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון). מטרת היישום הוא שכל תלמיד במערכת החינוך יכיר את הסיפור הישראלי השלם, הכולל גם את העושר התרבותי, החברתי וההיסטורי של קהילות יהדות ספרד והמזרח. בשנת הלימודים תשע"ט נמשיך בהעמקת יישום ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון). כחלק מן הרצון להראות את הסיפור השלם של החיים במדינת ישראל על כל גווניהם, בדגש על יהדות ספרד והמזרח, בתחום הדעת שלנו, אנו נמשיך ואף נרחיב את התוכנית "שירים ושורשים" ומפגשי פייטן נגן, הוצאת חוברת רביעית ועיבודים למקהלות שרות פיוטים ולתזמורות בתי ספר מנגנות פיוטים, יועלה לקט חדש של שירים בתוכנית "שיר של יום".

[לקריאת הדו"ח כולו ראו כאן](#)

מיזם "תמונה ישראלית" - 70 שנה למדינת ישראל

"תמונה ישראלית" הוא מיזם חדשני המעניק חוויות לימוד ייחודיות, באמצעותו יכולים תלמידים לחוות עשרות אירועים מרכזיים שעיצבו את המדינה, לחקור אודותיהם ולהעמיק בהם.

המיזם כולל שלושה חלקים:

1. ציר זמן מודפס המיועד לתלייה בבית הספר.
2. אפליקציית מציאות רבודה, הניתנת להורדה לטלפון חכם ומיועדת לשימוש בקרבת ציר הזמן המודפס.
3. אתר אינטרנט "70 שנה למדינה", המציע מידע נוסף להעמקה וכן פעילויות חינוכיות משלימות.

משרד החינוך בהובלת המזכירות הפדגוגית פיתח את המיזם "תמונה ישראלית" לרגל שנת ה-70 למדינה. המיזם נועד לשימוש בשנים הבאות. מזמינים את כולכם להשתמש ב"תמונה הישראלית", ליהנות ממנה, להרחיב ולהעמיק בנושאים רלוונטיים וגם לשלב אירועים נוספים.

[לכניסה למיזם "תמונה ישראלית" של משרד החינוך לחצו כאן](#)

תיק תוכניות לימודים- מוזיקה- בתי ספר יסודיים

הכלי שלפניכם מציג תמונת מצב של כלל תוכניות הלימודים בכל המקצועות בכל שכבת גיל בבתי הספר היסודיים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים.

הכלי מדגים חיבורים בין היעדים הלימודיים והחינוכיים בתחומים הבאים:

ידע – העשרת עולם הידע דרך מפגש מעניין עם מושגים, רעיונות, סוגיות ודילמות בחומר הנלמד.

מיומנויות – פיתוח מיומנויות קוגניטיביות, מיומנויות תוך אישיות-רגשיות ומיומנויות בין אישיות- חברתיות באמצעות התנסויות בתחום הדעת מוזיקה.

ערכים ונורמות התנהגות – דיון בערכים מרכזיים, שמעלה תכנית הלימודים, והפיכתם לנורמות התנהגות בחיי היום-יום.

הכלי כולל חומרי למידה, יחידות הוראה וסרטוני הדרכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית. הכלי מאפשר יצירת תכנית ספיראלית רב שנתית המותאמת לתכנית הלימודים.

אנו מזמינים אתכם לקחת חלק פעיל בכלי ולהיכנס לכל אחת משכבות הגיל לתוכנית הלימודים במוזיקה. הכלי דינמי – נמשיך לפתח, לעדכן ולהעשיר אותו בחומרים רלוונטיים באופן שוטף.

למעבר ל"תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה", [לחצו כאן](#)

מחון ללימודי מקצוע המוזיקה בבית הספר היסודי

צוות הפיקוח כתב **מחון ללימודי מקצוע המוזיקה בבתי הספר היסודיים**. במחון ניתן למצוא מהן הדרישות המנהליות, מבנה הלימודים, היקף הלימודים, הצעות לשיעורים פרטניים בתחומי המוזיקה, פדגוגיה, מקומה של המוזיקה בתרבות בית הספר, תשתית וציוד בסיסי הנדרש למורה למוזיקה, מקהלה, פיתוח מקצועי והערכה במוזיקה. המחון נשלח לכל מנהלי בתי"ס היסודיים באמצעות מנהלת האגף לחינוך יסודי, הגב' אתי סאסי.

למעבר ל"מחון ללימודי מוזיקה בבתי הספר היסודיים", [לחצו כאן](#).

אתר "צלילי המוזיקה"

המכון לאינטגרציה, אוניברסיטת בר אילן בשיתוף עם הפיקוח על החינוך המוזיקלי - משרד החינוך

באתר "צלילי המוזיקה" תוכלו למצוא אוצר גדול של שירים ויצירות מכל התקופות ומסוגי מוזיקה שונים, המתאימים ללמידה בכל הגילאים. האתר כולל כרגע 25 תכניות המבוססות על ההתפתחות המוזיקלית הטבעית של הילד, ובו חוברות לתלמיד, מדריכים למורה עם מערכי שיעור מפורטים, המפתחים חשיבה יצירתית וחוויתית, ומצגות לשימוש בכיתה. האתר מותאם לתכנית הלימודים ועובד ע"פ אותה שפה שנכתבה בתיק תכניות לימודים.

ניתן להגיע לכל יצירה בנפרד תוך חיפוש במאגר המידע באמצעות שם מלחין, שם יצירה או שיר, תקופה, סגנון, מבנה, נושאים כלליים חוץ מוזיקליים, ועוד. בדרך זו כל מורה יכול לבנות תכנית לימודים אישית וייחודית, ולהשתמש במערכי שיעור מושקעים ועשירים.

האתר כולל משחקי למידה לתלמידים, חידונים, רישומים גרפיים וקישורים ליו-טיוב. הכניסה לאתר חופשית ופתוחה ללא סיסמה, בשלב זה, כדי שתוכלו להכיר ולהשתמש בו.

האתר פותח באוניברסיטת בר-אילן בשיתוף הפיקוח על המוזיקה במשרד החינוך ובהמשך הוא יכלול חומרי למידה של מוסדות נוספים בארץ, לרבות חומרים נוספים שפותחו ויפותחו ע"י הפיקוח על החינוך המוזיקלי.

ייפתחו השתלמויות וקבוצות הדרכה לבניית תכניות למידה רב-שנתיות על פי הדרישות של משרד החינוך.

האתר מיועד למורים ותלמידים כאחד.

לכניסה לאתר [לחצו כאן](#)

אתר "שירו" עבור מקהלות ילדים בבי"ס

מיזם "שירו" נוצר במטרה לקדם את מקהלות בתי הספר בישראל, והוא תוצר של שיתוף פעולה בין "מרכז נונה לאמנויות הקול", "קהילה מנגנת" והפיקוח על החינוך המוזיקלי במשרד החינוך. המיזם כולל אתר אינטרנט ואפליקציה לטלפון הנייד ולמחשב האישי, שינגישו עבור המורים והתלמידים ספרייה רחבה של יצירות ושירים מעובדים למקהלות ילדים. כל שיר שיעלה, ילווה בסל עזרים למורה ולתלמיד: תווים ומילים, הקלטה של ליווי הפסנתר, הקלטה של תפקידי השירה השונים בביצוע חי של ילדים, רקע תאורטי על השיר והכוונה מתודית להקנייתו במקהלה.

דרך האפליקציה יוכלו התלמידים להאזין בבית לקבצי השמע בשילובים שונים, החל מתפקיד אחד ועד מלוא התפקידים כולל ליווי הפסנתר, ויוכלו להתאמן על תפקידיהם.

בשלב הראשון, יועלה לאוויר מספר בודד של שירים, במטרה לבחון את הצרכים ואופן השימוש של מורים ותלמידים בחומרים ולייצר בעתיד שירות בעל ערך למקהלות בית ספריות, שיאפשר אימון בשירת המקהלה לתלמידים בשעות אחר הצהריים.

לכניסה לאתר ["שירו"](#)

מאגר יצירות ועיבודים להוראת חלילית

האתר "ויקו-חלילית" הינו תוצר של שיתוף פעולה בין דרורה ברוק והפיקוח על החינוך המוזיקלי. המאגר באתר יכלול יצירות מפולחות לפי הרכב, סגנון, תקופה, רמה, נושאים ועוד. ניתן יהיה להתבונן בתווים, להאזין לביצועים מומלצים, לקרוא מאמרים, להקשיב לשיעורי נגינה מקוונים, לחפש עיבודים, לבקש עיבודים, לקרוא על אירועים שקשורים לחליליות. האתר יעלה לאוויר לשימוש של המורים לנגינה בתחילת שנת הלימודים.

מפגשים עם אמנים

הפיקוח על המוזיקה מייחס חשיבות רבה לזמר העברי כאחד מיסודות התרבות הישראלית שיש צורך לשמרה. הוראת הזמר העברי תורמת לטיפוח הזהות היהודית וחיזוק תחושת השייכות לעם, לארץ ולערכי התרבות והמורשת. כולנו תקווה שכמורים למוזיקה תשירו במעגלים השונים ותציבו את הזמר העברי במקום מרכזי בעשייה הבית ספרית ומחוצה לה, ובאמצעות שירים אלה נצליח לקשור את התלמידים לעושר התרבותי-מוזיקלי של עמנו ולטעת בהם הרגשת הזדהות והשתייכות לארץ.

במסגרת תכניות שילוב מלחינים ויוצרים המהווים פס קול ישראלי במערכת החינוך אנו שמחים להציג בפניכם שלוש תוכניות שקיימות:

1. שרים מורשת - עם נורית הירש

2. שרים מתי כספי

3. שרים קובי אושרת

"שרים מורשת" עם נורית הירש

הזמר העברי מבטא את המורשת של העם היהודי, את הגעגוע לעבר, חיי ההווה והתקווה לעתיד. הפיקוח על החינוך המוזיקלי במשרד החינוך מייחס חשיבות רבה לזמר העברי, כאחד מיסודות התרבות הישראלית שיש צורך לשמרו.

הספר הדיגיטלי "שרים מורשת - 100 שירי מורשת ואהבת הארץ" כולל שירים אהובים של המלחינה נורית הירש, שירים שהמבוצעים בפי כל, שירים שמרבים לשיר בערבי שירה וכמובן במערכת החינוך. הספר נועד להרחיב ולהעמיק את ההכרות והידע של התלמיד ברפרטואר מוזיקלי הנושא עמו תכנים ערכיים ותרבותיים.

(לקבלת קישור לספר הדיגיטלי- יש לפנות לפיקוח המחוזי)

שרים מתי כספי

מתי כספי הוא ללא ספק אחד היוצרים הפוריים והמשפיעים ביותר שזכתה להם מדינתנו. הוא מלחין מעניין ומעבד מגוון היוצר בעושר של טעמים וסגנונות, והוא ייסד סוגה בזמר העברי, שאמנים רבים צעדו בשביליה בעקבותיו ובהשפעתו. משנות ה-70 ועד היום הפיק כספי עשרות אלבומים שהצליחו מאוד, והיה שותף בכתיבה, עיבוד או נגינה של שירים רבים נוספים. הצליל המיוחד והאיכותי, ההקפדה על העיבוד וההפקה המגוונת של כספי מהווים פרק משמעותי במדף התקליטים העבריים. הוא מוצג לא אחת כמי שיצר מהפכה במוזיקה הישראלית, כאחד המוסיקאים הכי מגוונים בארץ.

שיריו של מתי כספי מייצגים פס קול של הזמר העברי, המלווה אותנו לאורך השנים ומהווה חיבור להווייה היומיומית של כולנו. בטקסטים השונים ישנה נגיעה לתחומי דעת רבים כגון- שפה, היסטוריה, אמנות, נפש האדם, נפי הארץ וכד'.

מפגש עם היוצר מאפשרת לתלמיד להבין את ההקשר הבין תחומי, לשמוע את ההרמוניות בביצוע חי, לקשר בין הטקסט למוסיקה ולחוות שירת רבים עם היוצר מתי כספי.

התכנית "שרים- מתי כספי" מיועדת להפגיש את תלמידי בתי הספר היסודיים ה'ו' עם המלחין מתי כספי ושיריו. מפגש השירה יתקיים לאחר תהליך הכנת התלמידים אודות השירים בהקשר מוסיקלי ובינתחומי. לתכנית נבחרו כ-12 שירים ששוכתבו לספר דיגיטלי ובו: התווים, המילים, הביצועים ויחידות הוראה סביב השירים בהקשר בין תחומי.

(לקבלת קישור לספר הדיגיטלי- יש לפנות לפיקוח המחוזי)

שרים קובי אושרת

קובי אושרת, מלחין ויוצר שכתב מעל ל-1400 לחנים לאורך שנותיה של המדינה, שירים העוסקים באהבת האדם והארץ, שירי ילדים, שירי תקווה ושלווה (הללויה, בת שישים, יחד כל הדרך, ידידי טינטן, קופסת צבעים ועוד...).

התכנית "שרים קובי אושרת" כוללת יחידות הוראה המותאמות לבתי הספר היסודיים העוסקות ב-12 שירים נבחרים משיריו האהובים של המלחין ומפגישות את התלמידים עם שירים אלו בהיבט בינתחומי. יחידות ההוראה הכוללות: תווים, ניתוח של השירים, הסיפור שמאחורי השירים, דפי עבודה לתלמיד והצעות לפעילות.

בסיום תהליך הלמידה ניתן להזמין את המלחין קובי אושרת למפגש שירה חוויתי בו קובי מספר אודות יצירתו ושר עם קהל התלמידים את שיריו. התכנית מאושרת בסל תרבות ארצי.

(לקבלת קישור לספר הדיגיטלי- יש לפנות לפיקוח המחוזי)

הרחבת תכנית "שירים ושורשים" ומפגשי "פייטן נגן"

בשנת הלימודים תשע"ח חלה התקדמות משמעותית בתחום לימוד הפיוטים. מפגשי "פייטן-נגן" ממשיכים כבכל שנה בבתי הספר בהם מלמדים פיוטים מתוך תכנית "שירים ושורשים". כחלק ממסקנות ועדת ביטון, הוחלט על כתיבת עיבודים לפיוטים בכמה מסגרות:

- עיבוד 4 פיוטים לתזמורת כלי קשת ולתזמורת כלי נשיפה, בשלוש רמות לכל פיוט, לבתי"ס מנגנים.
 - עיבוד 10 פיוטים למקהלות ילדים בשתי רמות כל פיוט.
 - כתיבת ספר "שירים ושורשים 4".
- העבודה נמצאת בעיצומה ונרתמו לעניין מיטב המוזיקאים והכותבים בארץ.

לפרטים נוספים על תכנית שירים ושורשים ומפגשי פייטן נגן ניתן לפנות לכתובת: laorsara@gmail.com

קורס הכשרה לחונכי סטאז' בחינוך המוזיקלי

לתהליכי החונכות והליווי של מתמחי הוראה ועו"ה חדשים השפעה מכרעת על עיצוב זהותם המקצועית והשתלבותם במערכת. החונך לוקח חלק משמעותי בתהליך ההערכה של המתמחה בשנת הסטאז'. הקורס נועד להכשיר מורי מוזיקה וותיקים ומנוסים, שהינם בעלי אוריינטציה להדרכה, לתפקיד החונך והמלווה של מתמחים בחינוך המוזיקלי. לנוכח חשיבותו הרבה של תפקיד זה, קיימנו בשנה"ל תשע"ח שני קורסי הכשרה לחונכי סטאז'. התגמול עבור תפקיד החונך יינתן כחלק מן השכר המשולב, וכמו כן, ההכשרה לתפקיד תהווה תנאי לעיסוק בו.

גם בשנה"ל תשע"ט יפתחו קורסים דומים. הרישום לקורס מותנה באישור המפקחת המחוזית והפניית המורה המועמד למרכזת הקורס.

עדכונים באתר מפמ"ר

1. "[מחונני הערכה](#)" על פי שכבות הגיל השונות.
2. חוברות "[שירים במקהלה](#)" כולל שירים נוספים שלא הוכנסו לחוברות.
3. עלוני "[בצליל מקוון](#)" מאז ועד היום.
4. עיבודים ל"שירה קהילתית" ברוח קולולם מתוך "שיר של יום", כולל פסי קול חדשים מותאמים – "אני ואתה" "מי האיש" ועוד.
5. הרחבת התוכנית "[שיר של יום](#)" – בתחילת שנת תשע"ט יעלו בהדרגה עוד 56 שירים עם פסי קול, דגמי הוראה לכל שיר, לרבות מערכים אינטרדיסציפלינריים (סה"כ יהיו בתוכנית 100 שירים).

השתלמויות ארציות

1. השתלמות מקוונת - "חדש על המדף" שתציג ותנגיש את כל הפיתוחים החדשים של הפיקוח על החינוך המוזיקלי.
2. השתלמות "ניצוח מקהלות".
3. השתלמות "הוראת חליליות" – כולל האתר להוראת החלילית ותוכנית הלימודים החדשה.
4. השתלמות "מורים לנגינה בקבוצות".
5. השתלמות בנאות סמדר- "רב תרבותיות באמוניות".

מועדי ההשתלמויות יפורסמו באתר מפמ"ר ודרך המפקחות המחוזיות

שמרו על קשר: עדכון פרטים

אנו רואים חשיבות רבה בעדכון שוטף של המערכת בפרטים האישיים שלכם ופרטי בית הספר ישוב ומחוז, כתובת מייל וטלפון. כמו כן אנו שואפים להנחיל שיח קבוע ונמשך של קהילת מורים באמצעות כנסים, מפגשים וירטואליים, השתלמויות וימי עיון. נבקשכם להקפיד על מילוי הפרטים.

[שאלון פרטים אישיים](#)

צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תשע"ט

מייל	טלפון נייד	תפקיד	שם
betsalelku@education.gov.il	050-3199367	מפמ"ר מוזיקה	בצלאל קופרווסר
ayalare2@education.gov.il	050-6282468	ממונה על ת"ל ומפקחת על המוזיקה חמ"ד	איילה רייכרט
taissirha@education.gov.il	050-6282878	ממונה על המוזיקה והאמנויות במגזר הערבי	ד"ר תייסיר חדאד
haritan@bezeqint.net	050-6283539	מחוז מרכז	אורנה חריטן
rinatgi@education.gov.il	050-6283544	מחוז תל אביב	רינת גלעד עפרון
michalya@education.gov.il	052-3449049	מחוז דרום	ד"ר מיכל ינקו
foxnoga@gmail.com	050-6282190	מחוז מנח"י	נוגה פוקס
ilanash2@education.gov.il	050-4964176	מחוז ירושלים	אילנה שרגו
ornafri@education.gov.il	050-7712149	מחוז חיפה	אורנה פרים
zingerit@gmail.com	054-3111992	מחוז צפון	זוהר ולנסי-זינגר
inbalk88@gmail.com	054-8188371	מדריכה ארצית	ענבל קרמר
Rinach66@gmail.com	052-8358954	מדריכה ארצית	רינה כלף
belal@tzafonet.org.il	057-4666167	ממונה על המוזיקה והאמנויות במגזר בדואי	בילאל בדרנה

צוות הפיקוח שמח ללוות אתכם במסגרת פגישות אישיות, מחוזיות והשתלמויות

בברכה,

**בצלאל קופרווסר
 מנהל תחום דעת מוזיקה
 וצוות הפיקוח על הוראת המוזיקה**